

BA Specializáció: *Dráma és színház (50 kredit)* **BA Specialisation: *Drama and Theatre (50 credits)***

A specializációs (szakirányú) képzés célja:

Általános cél: mint az Angol-Amerikai Intézet már beindított specializációs moduljai (üzleti angol, Európai Unió ismeretek, stb.), az új specializáció is alternatívát kínál azoknak a hallgatóknak, akik nem valamelyik minort választják a kötelező 50 plusz kredit megszerzésére, hanem ezt az Angol-Amerikai Intézetben belül, specializáció formájában kívánják megtenni.

Konkrét cél: a képzés alapvető ismereteket szeretne nyújtani a drámaelmélet, és – megfelelő kulturális kontextusokban – az angol drámatörténet, valamint az angol nyelvű színház- és színjátszástörténet területén, miközben elsősorban az írott dráma és az élő színház kapcsolatát vizsgálja, s ezen keresztül ízelítőt nyújt a színészi, dramaturgiai és rendezői munka egyes aspektusaiból is.

A specializációra való belépés feltétele:

1. egyetemi felvétel a Modern Filológia képzési ág Anglisztika alapszakra
2. BBN-ANG-211 (*Középkori és reneszánsz angol irodalom, [Medieval and Renaissance English literature]*) c. kollokviummal záródó tárgy sikeres elvégzése

Indoklás: e tárgy keretében ismerkednek a hallgatók először Shakespeare drámáival és a középkori drámával

3. BBN-ANG-001 nyelvi szűrővizsga angol nyelvből:

Indoklás: a biztos angol nyelvtudás minden specializáció előfeltétele

4. **sikeres felvételi vizsga:**

- egy oldalas motivációs írás (statement of purpose) benyújtása a felvételi elbeszélgetés előtt
- felvételi beszélgetés (interview)
 - a hallgató drámai és színházi ismereteiről (elsősorban a BBN-ANG-211-es tantárgy alapján)
 - a hallgató általános műveltségének és átlagon felüli érdeklődésének felmérésére

A szakirány elkezdésének ajánlott időpontja: 3. szemeszter

A szakirányra felvehető hallgatók létszáma: évente max. 20 fő

Képzési idő: 4 félév

A specializáció indításának tervezett időpontja: 2011/2012-es tanév, első félév

Szakgazda: Angol-Amerikai Intézet

Szakirányfelelős: Kállay Géza. Ph.D., egyetemi tanár (Anglisztika Tanszék)

A specializáció előzményei és leírása:

A specializáció három fő előzményre tekint vissza:

1. Az Anglisztika Tanszék oktatóinak dráma- ill. színház-témájú órái (elsősorban: Dávidházi Péter, Farkas Ákos, Ferencz Győző, Friedrich Judit, Geher István, Gellért Marcell, Hargitai Márta, Kállay Géza, Kenyeres János, Komáromy Zsolt, Pikli Natália, Ruttkay Veronika, Sarbu Aladár, Szalay Krisztina és Takács Ferenc kurzusai)
2. A Kállay Géza és Szigeti Balázs vezetésével a 2008 és 2009 őszi féléveiben tartott „A dráma alkalmá”, illetve „Adaptáció és adoptáció” c. órák, melyeknek keretében termékeny együttműködés alakult ki elsősorban a budapesti Katona József Színház művészeivel. Meghívott vendégeink voltak: Ascher Tamás, Bezerédi Zoltán, Bodnár Erika, Fekete Ernő, Fenyő Ervin, Fullajtár Andrea, Hajduk Károly, Horgas Péter, Keresztes Tamás, Lengyel Ferenc, Máté Gábor, Rezes Judit, Upor László és Zsámbéki Gábor. Zsámbéki Gábor, a Katona József Színház igazgatója és rendezője, a Színház és Filmművészeti Egyetem tanára; Máté Gábor, a Katona József Színház főrendezője, leendő igazgatója,

a Színház és Filmművészeti Egyetem tanára és rektor-helyettese; Fullajtár Andrea Jászai Mari-díjas színésznő; Fekete Ernő Jászai Mari-díjas, érdemes művész; és Upor László dramaturg, a Színház és Filmművészeti Egyetem tanára további együttműködéséről biztosította a szakirány-felelőst és a koordinátort.

3. A 2007-ben, a zömében az Angol-Amerikai Intézet diákjaiból megalakult Septimus Társulat, Szigeti Balázs kezdeményezésére és vezetésével; a társulat angol szerzőktől Tom Stoppard: *Az igazi Kopó felügyelő* (2009 tavasz) és William Shakespeare: *Hamlet, dán királyfi* (2010 tavasz) c. darabját adta elő, előkészületben: a *Hamlet* felújított változata (2010 őszi) és Shakespeare: *Szentivánéji álom* (2011 tavasz) (honlap: www.septimus.eoldal.hu)

A specializáció leírása:

A specializáció nem akar sem színésztanoda, sem rendező- vagy dramaturgképző lenni. Ugyanakkor – követve pl. a Debreceni Egyetem Angol-Amerikai Intézetét, ahol már működik ehhez hasonló specializáció, valamint számos angol és amerikai egyetem példáján felbuzdulva, ahol vagy az irodalmi és kultúra tanszékek keretében, vagy önálló, „Dráma”, illetve „Színház” tanszékeken folyik ilyen jellegű képzés – az ELTE Anglisztika Tanszékének dráma-, illetve színház témájú óráit csokorba gyűjtve szisztematikusan egymásra épülő kurzusok segítségével, szervezett keretben kíván olyan ismereteket nyújtani, amelyek hasznosíthatók olyan hallgatók számára

1. akik MA, esetleg később PhD stúdiumaik keretében dráma- és színház-orientált tanulmányokat kívánnak folytatni az ELTE-n, vagy másutt
2. akik irodalmi szakirányú MA, esetleg később PhD tanulmányaik keretében kifejezetten angol (esetleg más) nyelvű drámaírókkal (pl. Shakespeare) kívánnak foglalkozni
3. akik az angol tanárképzési MA elvégzése után az iskolai angol (vagy más nyelvű) iskolai színjátszás, drámajáték keretében akarják tudásukat kamatoztatni
4. akik később drámapedagógiával kívánnak foglalkozni
5. akik ismereteiket – természetesen más stúdiumokkal kiegészítve – a színikritika, a színház-szervezés, színház-ügyintézés (esetleg a professzionális színészet, rendezés vagy dramaturgia) területein kívánják felhasználni

A specializáció egyfelől elméleti ismereteket, illetőleg angol dráma- és színháztörténetet kíván tanítani az európai kontextus figyelembe vételével, másrészt alapfokú, de alapvető színpadi ismerteket kíván nyújtani, szoros kapcsolatot tartva az élő színházzal. Az angol, amerikai és más angol nyelvű dráma-irodalom gazdag tárházából merítve a specializációs program homlokterében a színpadra képzelt és tett színmű, szöveg és színpad viszonya áll, ezért nagy hangsúlyt fektet az előadás-elemzésre (az elsősorban a Shakespeare-darabok révén önálló diszciplínává vált ún. *performance-criticism*-re), mindezt kiegészítve a színész, a rendező és a dramaturg szempontjainak bizonyos elemeivel. A specializáció révén remélhetőleg feleleveníthető az Anglisztika Tanszéken már határozott kezdeményeket mutató amatőr egyetemi színjátszás is, melynek nevelő hatása széles körben ismert és elismert.

A specializáció indításának időszerűsége:

A tervezett specializáció valós hallgatói igényeknek kíván megfelelni.

A nagyrészt irodalmi kurzusokat meghirdető Anglisztika Tanszék az Angol-Amerikai Intézet legrégebbi tanszéke, eddig mégsem kínált határozott profillal rendelkező BA specializációt. Vitathatatlanul valós hallgatói igényeket elégítenek ki a gyakorlatorientált, már beindult specializációk (üzleti angol, EU-ismeretek, stb.), ezért meglétük roppant fontos és örvendetes. Azonban éppen egy Bölcsészettudományi Karon nem szorulhatnak háttérbe olyan stúdiumok sem, amelyek – többek között – olyan hagyományos „bölcsésztemákkal” foglalkoznak mint pl. William Shakespeare drámái, ráadásul egy olyan tanszéken, ahol – hajdan Szenczi Miklós, Kéry László és Egri Péter, jelenleg pedig Géher István és Dávidházi Péter munkássága révén – a Shakespeare-stúdiumoknak nagy tradíciója van, miközben természetesen e tanszék messzemenően alkalmazkodik a 20. század utolsó két évtizedében beállt

fordulathoz, amely kulturális-történeti, illetőleg kifejezetten színházi közegben tanulmányozza a shakespeare-i életművet. A később bölcsészeti stúdiumokat folytatni kívánók számára tehát indokoltnak tűnik egy olyan specializáció létrehozása, amely egyszerre ápolja a tanszéki és kari bölcsészeti hagyományokat, miközben igyekszik messzemenően figyelembe venni a nemzetközi irodalomtudományban, közelebről a dráma-értelmezésben beállt orientációváltást is, és egy valóban speciális területen erre készíti fel az ez iránt érdeklődő bölcsészhallgatókat.

A hallgatók valós igényének meglétét támasztja alá az a tény is, hogy a fent, a specializáció előzményeként említett kurzusok iránti érdeklődés igen nagyarányú volt, pl. a 2. pontban említett kurzusokra jelentkezők átlaglétszáma 70 körül mozgott és a *Szentivánéji álom* szereplőinek kiválasztása során egy-egy szerepre hatszoros-hétszeres volt a túljelentkezés.

A specializáció teljesítése:

4 félév alatt 50 kredit értékben lehetséges (a részleteket ld. a Kötelező és választható kurzusok listáján). A specializáció szakterületeiről szakdolgozat nyújtható be az Anglisztika Tanszék által erre a célra kiírt témákból.

Jelölés: Kód: BBN-AND (D=Drama),

Kötelező és választható kurzusok listája (Kötelezően elvégzendő 50 kredit az alábbi menüsorból):

Kód	Cím	félév	K/ G	köt/ vál	óras zám	kre dit	előfeltétel
Kötelező tárgyak: 32 kredit							
AND-201	Drámaelmélet	3	K	k	30	4	ANG-001, 211
AND-202	Drámatörténet	4	K	k	30	4	AND-201, 211, 221
AND-211	Mai élő színház I.	3	G	k	30	4	ANG-001, 211
AND-212	Mai élő színház II.	5	G	k	30	4	AND-202,222
AND-221	Drámaszöveg és színpad I.	3	G	k	30	4	ANG-001, 211
AND-222	Drámaszöveg és színpad II.	4	G	k	30	4	AND-201, 221, 211
AND-223	Drámaszöveg és színpad III.	5	G	k	30	4	AND-202, 222
AND-224	Drámaszöveg és színpad IV.	6	G	k	30	4	AND-212, 223
Választandó tárgyak: 18 kredit							
AND-301.X	Meta-dráma, Meta-színház*	3/5	G	v	30	3	ANG-001, 211
AND-302.X	Angol nyelvű dráma szerte a világon*	3/5	G	v	30	3	ANG-001, 211
AND-303.X	Tragédia- és komédia-elemzések*	3/5	G	v	30	3	ANG-001, 211
AND-304.X	Shakespeare-elemzések*	4/6	G	v	30	3	AND-201, 221
AND-305.X	Shakespeare-fordítások és -receptió	4/6	G	v	30	3	AND-201, 221
AND-306.X	Dráma és színház a XX. században*	4/6	G	v	30	3	AND-201, 221
AND-307.X	A dráma és az irodalomelméletek*	4/6	G	v	30	3	AND-201, 221
AND-308.X	Drámaelemzés sorról-sorra*	4/6	G	v	30	3	AND-201, 221

Magyarázat: az 50 kreditből $8 \times 4 = 32$ kredit kötelező. A fennmaradó 18 kreditet 6 db. választható (3 kredites) kurzussal kell teljesíteni, s így $32+18=50$ kredit. A választható tárgyak száma 8, és ezekből három, illetve öt kurzust a 3.-5., ill. a 4.-6. félévben is felajánlunk. A kurzusok címe szándékosan általános: ezeket félévről-félévre a kurzusvezetők töltik meg konkrét tartalommal.

*A tanegység neve és alkódja a meghirdetéstől függően változik. Az egyes tanegységeket a szakirányfelelős tartja nyilván, az azonos tartalmat azonos alkód alatt meghirdetve. Egy témakörből több kurzus is meghirdetésre kerülhet, amelyeket a pont utáni kiterjesztés különböztet meg (fent X-szel jelöltük): az ilyen tárgyakat egyszerre is fel lehet venni, vagy egymást követő félévekben (figyelembe véve az előfeltételeket).

Mintatanterv (ideális ütemezés) / Ideal progress chart

	Ősz	Tavaszi
2. évf.	3. félév: 4 kurzus: 3 kötelező: 201, 221, 211 1 választható: $12+3=15$ kredit	4. félév: 4 kurzus: 2 kötelező: 202, 222 2 választható: $8+6=14$ kredit
3. évf.	5. félév: 4 kurzus: 2 kötelező: 212, 223 2 választható: $8+6=14$ kredit	6. félév: 2 kurzus: 1 kötelező: 224 1 választható: $4+3=7$ kredit

ÖSSZEGZÉS: $15+14+14+7=50$ kredit, a 6. félév alacsonyabb kreditszámát, kisebb terhelését az indokolja, hogy ideális esetben ez a szakdolgozat-író félév. Természetesen a választható tárgyak ütemezése ettől eltérhet.

MEGJEGYZÉS: a specializáció a Tanszék kapacitásától függően nem feltétlenül indul minden tanévben.